

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

פרשת
לך לך

גליון מספר 47

יצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' הפצת תורת הגה"צ הראי"ה קוק זצ"ל * שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6 דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0507-583810 * תרומות ניתן להפקיד בבנק הדואר חשבון מס' 20778885 * ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il

אורות הפרשה

ויאמר ד' אל אברהם לך לא יקרא שם בןך וממולך תהי' ויב. א.

על פסוק זה כותב רבינו המהר"ל [נצח ישראל, פרק י"א עיי"ש] דברים חשובים ויסודיים, שהורחבו הרבה בתורת מרן הראי"ה, והיו מעיקרי שיטתו הקדושה. וזה לשון קודשו של המהר"ל:

"כאשר בחר השם יתברך מתחילה באברהם, והוציאו מאור כשדים לתת לו הארץ, כתיב: ויאמר ד' אל אברהם לך לא יקרא שם בןך וממולך תהי' ויב. א. הנהגה זו, שתימה הוא שלא הזכיר הכתוב קודם זה שהיה אברהם צדיק ולכן נגלה עליו השכינה ואמר לו לך לא יקרא שם בןך, כי באברהם לא היה בחירה פרטית, רק (אלא) באומה הישראלית שהם זרעו, שהרי כתיב באותה בחירה: "ואעשה אותך לגוי גדול", וזה בחירה כללית, ובחירה כמו זאת אין תולה במעשה כלל ולא בחטא, כי המעשה הוא לפרט [...] ואם היה מזכיר הכתוב צדקת אברהם, היה משמע שלכן נגלה עליו הקב"ה בשביל זכותו שהזכיר, ואם כן היה זאת האהבה תלויה בדבר, וכל אהבה תלויה בדבר – בטל דבר בטלה האהבה. ולכן לא הזכיר זכותו, לומר כי הבחירה הזאת לא תליא בזכות כלל, לכן אי אפשר שיהיה דבר זה בטל".

ואתרי בן יצאו פרבש גדול וטו. יד.

"עיקר הכוונה העליונה של יציאה ברכוש גדול, היה כדי לרומם את רוח העם שניתן בשפל מצב העבדות שנים רבות, בטבע הושפלה נפשו ואינו מבקש גדולות.

ע"כ ראוי להרגיל נפשו בבקשות גדולות, כדי שיבוא מזה ג"כ לשאוף לגדולות במעלות הנפשיות והמידות העליונות. ע"כ להורות שאין זה עיקר התכלית לשאוף אל אהבת כסף וזהב, ע"כ לא בא הדבר בתורת ציווי כ"א בבקשה (שאמר ד' למשה: "דבר נא באונוי העם וגו'"), למען יעלה הדבר בשלמות. ורוחם השפל יתרומם ע"י ראותם עצמם מסובלים בעושר, ועם זה ידעו שלא זה הוא תכלית המבוקש, שהרי כל העניינים התכליתיים נאמרו להם בתורת ציווי ואזהרה, ודבר זה נאמר בלשון בקשה והתנצלות, "כדי שלא יאמר אותו צדיק" (ע"י ברכות ט.]. ואמירתו של אברהם ג"כ י"ל מפני שכל מטרתו הייתה להעמיד אומה המכרת את ד', ומודיעה שמו הגדול בעולם ע"י מציאותו, והנהגתה כדרך שעשה הוא ע"ה בהיותו אחד בעולם. ולפעול על עמים רבים צריך גדולת הנפש ושאיפה ג"כ לרכוש מקנה וקנין, שע"י מתקרבים עמים רבים זה לזה ולמדים איש מדרכי רעהו. ע"כ ע"י אהבת הכסף שמוזה בא מקנה וקנין כשהוא במצב הגון, לעשות עושר במשפט, מביא ג"כ לידי התכלית המבוקשת להאיר אור ד' ע"י ישראל בעולם" [עין א"ה' (ביאור אגדות הש"ס) ברכות ח"א עמ' 44, ע"י ש"ס בהרחבת הדברים].

המול ימול ילדי ביתך ומקנת פספף (וי. יג).

"אע"פ שהגוף עכור הוא, מכל מקום כיוון שהוא קניין הנפש האלוקית יעלה אל מעלה גדולה וישיא לעולם קיים. על כן באה מצות מילה בקניין כסף ויליד בית, להורות שעל ידי ההתחברות הקניינית גם כן משתנה עיקר הטבע, ועל ידי זה יזכה מידה כנגד מידה, שהגוף שהוא רק קניין הנפש האלוקית יזוכך וישיא קיים כאור הנשמה העליונה"

[מרן הראי"ה, 'מדבר שור' (דרושים לחגים ולפרשות השבוע) עמ' רנז].

אורות הראי"ה

הראי"ה ותורת הגר"א מוילנא (ה)

"ויאמר לו (מלך כוזר): מה תבקש היום בירושלים ובארץ כנען, והשכינה נעדרת מהם, והקרבנה אל האלוקים מושגת בכל מקום בלב הטהור והכוסף החזק, ולמה תכניס את עצמך בסכנות המדברות והימים והאומות המתחלפות?"

אמר החבר: השכינה הנסתרת הרוחנית היא עם כל ישראל... וארץ כנען מיוחדת לאלוקי ישראל, והמעשים לא ישלמו כי אם בה, והרבה ממצוות יש בטלות ממי שאינו דר בארץ ישראל, והלב והנפש אינם טהורים וזכים כי אם במקום שיודעים בו שהוא מיוחד לאלוקים... ורואה אני זה (להסתכן בעליה לארץ ישראל) יותר עצה טובה מאשר יסכנו נפשם במלחמות בעבור שיוזכרו בגבורה, או בעבור שייקחו שכר גדול, ושיותר קלה היא הסכנה הזאת מאשר יכנסו במלחמת הרשות כדי לקבל שכר על המלחמה" [מאמר ה' אות כב – כג].

ריה"ל מדינש כי ארץ ישראל היא מקומם הטבעי של ישראל: "אבל לא יתכן לסגולה הזאת להגיע אל העניין האלוקי בבלעדי המקום הזה" [מאמר ב' אות יב].

מדוע לא עלו כל גדולי ישראל לארץ?

ריה"ל מציין כי עם ישראל לא זכה לגאולה השלמה בפקודת עזרא בגלל שגדולי ישראל רובו העם נשארו בכבל מתוך אהבתם את הגלות. גם בזמן הזה, כאשר רוב ישראל בוחרים לדור בגולה, אין תפילתם בענין השיבה לארץ ישראל אלא "כצפצוף הזוריר" – דברים חלולים וסתמיים, ללא כוונה אמיתית לבנין ירושלים והגאולה:

"אמר הכוזרי: מדוע אין אתה משים מגמתך אל המקום הזה ותשימונו בית חיך ומותך?"

אמר החבר: הובשתי מלך כוזר, והעוון הזה הוא אשר מנענו מהשלמת מה שיעדנו בו האלוקים בבית שני... כי כבר היה העניין האלוקי מזומן לחול כאשר בתחילה, אילו היו מסכימים כולם לשוב בנפש חפצה, אבל שבו מקצתם ונשארו רובם וגדוליהם בכבל, בהיותם רוצים בגלות ובעבודה שלא יפרדו ממשכנותיהם וענייניהם... ועורא היה מפציר בהם, ונחמיה והנביאים, עד שהסכימו קצתם לשוב, ואף זה בהסכמה בלתי גמורה. ואילו היינו מזדמנים לקראת אלוקי אבותינו בלבב שלם ובנפש חפצה, היה ד' מושיענו כאשר הושיע אבותינו במצרים. אבל אין דבורנו "השתחו להר קודשו", ו"השתחו להדום רגליו" ו"המחזיר שכינתו לציון" וזולת זה – אלא כדיבור התוכי וכצפצוף הזוריר, שאין אנחנו חושבים על מה שנאמר בזה וזולתו, כאשר אמרת מלך כוזר" [מאמר ב' אות כג].

פרק ה': ספר הכוזרי

הגר"א: "ללמוד ספר הכוזרי שעיקרי אמונה תלויין בו"

בספר 'מעשה רב' מופיעות הדרכותיו של רבינו הגר"א בעניינים שונים, ובין היתר מפורטים הספרים שרבינו הגר"א ציווה ללומדם. וכך מובא שם: "היה אומר ללמוד ספר הכוזרי" שהוא קדוש וטהור, ועיקרי אמונת ישראל ותורה תלויין בו" [תוספות ל'מעשה רב' ס"י ט"ז].

את ספר הכוזרי, חיבר רבי יהודה הלוי, שחי בתחילת תקופת הראשונים, והיה מגדולי ישראל המופלאים והנערצים ביותר בכל הדורות. מהביטוי הנ"ל: "היה אומר" – משתמע כי על אמירה זו היה חזון הגר"א פעמים רבות. עניין זה מלמד על מרכזיותו של הספר בהשקפתו ובתורתו של הגר"א, ומתוך לימוד ספר הכוזרי – דברי הגר"א בכמה סוגיות מקבלים משמעות בהירה וחדשה.

שיטתו של ריה"ל ב'כוזרי'

דברים שבהן נעמד בקצרה על עניינה של ארץ ישראל ותהליך הגאולה, ע"פ דברי ריה"ל בספר הכוזרי.

רבי יהודה הלוי קובע, בדומה לראשונים רבים אחרים, כי אין קיום מצוות התורה בשלמות אלא בארץ ישראל: "ודע כי שבתות ד' ומועדי ד' אמנם הם תלויים בנחלת ד' [כוזרי מאמר ב' אות יח]. "וארץ כנען מיוחדת לאלוקי ישראל, והמעשים לא ישלמו כי אם בה" [שם, מאמר ה' אות כג]. במהלך הספר מפליג ריה"ל בשבחה ובמעלתה של ארץ ישראל [מאמר ב' אות יד – טז].

כמו הרמב"ם והרמב"ן אחריו, מציין ריה"ל את ההלכות לעידוד עליה לארץ ישראל והפלטות חז"ל בשבח המגורים בה, כראיה לחשיבות הישיבה בארץ: "...אמר: לעולם ידור אדם בארץ ישראל אפילו בעיר שרובה כותים ואל ידור בחוצה לארץ אפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל דומה למי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ דומה למי שאין לו אלוה. וכן בדוד הוא אומר: כי גרשוני היום מהסתפה בנחלת ד' לאמר לך עבוד אלהים אחרים, לומר לך שכל הדר בחוצה לארץ כאילו עובד אלוהים אחרים" [מאמר ב' אות כב].

ריה"ל קובע מפורשות שיש לעלות לארץ ישראל ולדור בה גם לאחר החורבן ובזמן הזה. הוא אף מצדד לעלות לארץ ישראל כאשר הדבר כרוך בסכנה:

העלון מוקדש למתיישיבי ארץ הקודש המוסרים נפשם וגופם לכבוד השם יתברך
ובתוכם לסיני בן אילן (תור) הי"ו

במה תלויה הגאולה?

בהמשך הספר קובע ריה"ל, כי עם ישראל יזכה לבנין ירושלים והגאולה, כאשר תתעורר בהם האהבה לארץ ישראל ולשיבה בה. עצם המשיכה והתעוררות לשיבה בארץ ישראל, היא אות וסימן כי הגיע העת לחננה וכי בא מועד הגאולה: "גם מי שמעורר לב לב בני אדם אהבה למקום הקדוש הזה ראוי לשכר בלא ספק והוא מקרב עת בוא תקוותו, כמה שנאמר: "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד, כי רצו עבדך את אבניה ואת עפרה יחוננו" – זאת אמרת: ירושלים לא תבנה כי אם כאשר ישתוקקו אליה בני ישראל תכלית התשוקה עד אשר יחוננו את אבניה ואת עפרה" (מאמר באות כד).

ובשו"ת "שעונית מלכו" לגאון רבי יהושע מקוטנא (שהיה מגדולי הדור הקודם) (חלק י"ד סי' טו): "עתה שראינו התשוקה הגדולה הן באנשים פחותי ערך הן בבנינו הן בישורים בליבונם קרוב לודאי שנתנוצץ רוח הגאולה". וכך תבו בפירוש רוב גדולי ישראל למשל: הגאון הנצי"ב [נ"י בספר "שיבת ציון" לקדוש רא"י סלוצקי הי"ד], הגרי"ח זוננפלד [מובאים דבריו ומכתביו בספר "אם הבנים שמחה" מאמר שלישי פרק נא, ומאמר רביעי פסקים טו – טז] ועוד רבים, שהתשוקה וההתעוררות לשיבה ארצה – היא סימן לגאולה.

כמובן, דברים אלו היו נר לרגליהם של תלמידי הגר"א בעלייתם ארצה וביישובם את האדמה, מתוך חיבה וכיסופים גדולים.

שיעורו של הראי"ה ב'כוזרי'

בק"ץ תרצ"א בחדש אייר, התחיל הרב בשיעורים בספר הכוזרי, שחיבה יתירה נודעת לו ממנו. הראי"ה, שהיה 'איש הגר"א' (כהגדרתו של תלמידו ר' יצחק הוטנר) מילא בזה את התוראתו של הגר"א, ש"היה אומר ללמוד ספר הכוזרי שהוא קדוש וטהור, ועיקרי אמונת ישראל ותורה תלויין בו" [הוספת למעשה רב" ס' טו]. ומסר ר' מיכאל קיבלביץ זצ"ל, שהיה תלמיד הישיבה שהקים הראי"ה ביפו: "כשהתחיל הרב ללמוד איתנו כוזרי, אמר שראוי שנברך עתה "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לשמוע דברי חכמים" [ע"י ירושלמי סוכה פ"ג ה"ד] שהרי רבינו הגר"א זצ"ל הוא שציווה ללמוד כוזרי" [ליקוטי ראיה"ה ח"ב עמ' 216].

אכן שמע הרב לדברי חכם, ותורתו של רבי יהודה הלוי נספגה כולה במשנתו של הרב, ועמק ראייתו את ה'עניין האלוהי' כיסוד מוסד במהותו של עם ד' – עם הנבואה, וקדושת ארצו – ארץ הנבואה, הפכו לאבן פינה בכל מחשבתו של הרב. וכך מתאר הסופר ר' שבתי דניאל ז"ל – תלמיד הראי"ה – את שיעורו של הראי"ה בספר הכוזרי:

"פעם אחת בשבוע היה מגיד שיעור בספר הכוזרי. קורא פסוק אחד, ומפרש אותו שעה שלימה. קירבת שמה קירבה אותו אל רבי יהודה הלוי, ובשיעורים מרובים היה מפרש את תפיסתו המיוחדת – ישראל כקומה חיה בבריאה. הרעיונות על תורה וישראל וארץ ישראל, שחוקייהם הטבעיים שונים ונעלים מכל איתני הטבע, היו מובעים בפי הרב בעושר הביטוי, בדקות ההגדרות, ובהזדהות מוחלטת עם תפיסת היחוד של 'הענין האלוהי', בהתגלותו בעם הסגולה ובארץ החמדה. מפרק לפרק היה מבסס את דברי הכוזרי ביסודות הלכה, והוצקו הדברים כדפוסים הלכתיים ונעשו דינים באמונות ודעות" [יחי הראי"ה עמ' רעד, 'שבתי הראי"ה' עמ' קע, 'שיחות הראי"ה' עמ' רד].

וכך כותב הרב באחת מאגרותיו:

"על דבר האפשרות של שיעורי הלכות דיעות וכל החלק הרוחני שבתורה. על מדוכה זו ישבתי עדין ועדנים, ותהילה להשם שהנני זה יותר משנתיים מרצה שיעורים קבועים, איזה פעמים בשבוע, את ה'כוזרי', בתור ספר המפתח בהגיונותיו על רוב המקצועות של הלכות דיעות על פי דרכו, והוא עצמו כולל תמציות של שיטות עמוקות ורחבות, ואגביו הנני נפגש כמובן בדרך הלימוד עם הביורים של יתר השיטות, והפרטים השכליים והמוסריים הרבים היוצאים מהן [אגרות הראי"ה: אגרת תקא, מתאריך כ"ב שבט תרע"ג. ועיי' אגרת תרצג שמזכיר שיעור זה].

הגאון רבי יהושע קניאל זצ"ל, ראב"ד חיפה, היה אחד מתלמידיו ומעריציו של הראי"ה. כשנפטר הראי"ה נשא עליו הגר"א קניאל מספר הספדים, בהם הזכיר את קישורו המיוחד של הראי"ה לתורת הגר"א, וכך אמר בהספדו:

"...יעידו על זה אנשי המדע הגדולים שהיו באים להקשיב לשיעוריו של רבנו ב'כוזרי'. אנו זוכרים איך שהיה בא מגדרה ליפו רבי יעקב הכהן שכניב זצ"ל – היה צדיק וגאון במחשבה ויראת שמים, וממקורבי הראי"ה. הוספת העורך) הידוע לחלק גדול מהנאספים כאן, והיה יושב כפוף לפניו כתלמיד לפני רבו אף שהיה הרבה קשיש ממנו, וכל גדולי המחשבה אשר בארץ-ישראל ובגולה.

ואתו גאון המחקר היה גאון בקבלה. ספרו 'ריש מלין', הקדמתו לספרו 'עין הדר' ו'שבת הארץ', וכל ספריו שבדפוס ובכתיב, חרוצים רעיונות עמוקים בקבלה. הגאון הזה שבכרוו ההלכה הלך בשיטת הגר"א מולינה זצוק"ל, בחיפוש המקור והסברה במקום, מבלי נטות אחרי פלפולים הרחוקים, וחייבו שני ספרים על באור הגר"א שהם משפט וספר אחד באור על סדור הגר"א בקבלה, היה גם גדול החסידות, כשכל גדולי האדמו"רים השתוממו לגדלותו בכל רחבי ספרות החסידות" [מבאני המקום] קובץ [א].

מרן הראי"ה לא הספיק למסור הרבה שיעורים בספר ה'כוזרי', אך תלמידו הקרוב, הגה"צ רבי דוד הכהן 'הניזוי', המשיך ללמד את ספר ה'כוזרי' בעמקות נפלאה ובחן מיוחד [נ"י בקדמת בנו הגה"צ הכהן שליט"א (רבה של חיפה) לספר הכוזרי עם פירוש הניזוי, דברים שייכים לענייננו].

"ישאלוני רעיוני וסוד ליבי"

מספר ר' ברוך דוברבי ז"ל מזכרונותיו על הראי"ה בשנים האחרונות בירושלים:

"אני זוכר שפעם בשעה מאוחרת בלילה עליתי לביתו, חיפשתי את חתנו, אבל כולם ישנו. רק הוא לבדו הסתובב באולם. והנה אני רואה שכולו לוחט, שכולו מרחף בעולמות לא שלנו. ואני מקשיב, והנה הוא מפום את שירו של

ריה"ל "ישאלוני רעיוני", שנוהג היה לשיר אותו ברגעי התעלות כמוצאי שמחת תורה. הוא צועד וצועד אל פני החרד ומטעים וחוזר ומטעים את המילים "הנני עבד עבדים לפני מלך מלכי המלכים..." נבהלתי וירדתי במרוצה" [בשדה הראי"ה עמ' 125].

הרב צבי יהודה, בנו יחידו של מרן הראי"ה, העריץ מאוד את רבנו יהודה הלוי, והיה אומר שמלכו אגונה התורה והחכמה שבספר ה'כוזרי' שהוא 'קדש הקדשים', כפי שנמסר על ידי תלמידו הגדול של בעל 'קצות החושן', עוד היה רבנו יהודה הלוי גאון בשירה, שירת קודש עליונה. כך נתקבלו פיוטיו בתוך התפילות של רוב עם ישראל.

וכך מספר הרצי"ה על אביו [עולת ראי"ה ח"ב עמ' שעה], בעניין שיריו הקדושים של ריה"ל: "עם סיום שמחת הקודש (של שמחת בית השואבה), שהייתה מגיעה עד חצות, היה מזמר אאמו"ר הרב זצ"ל, בהשתכחות הנפש ובהתלהבות קדושה נוראה את 'ישאלוני רעיוני' לרבנו יהודה הלוי, שנכתב בכי"ק בפקסו בנוסח זה: ישאלוני רעיוני, וסוד לבי ומשאלו, הגות דברי תחנוני, בזמרת אל ומהללו, ולא אתן שנת לעיני, חצות לילה בגללו, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו [...] וניישי כל בני השיר].

והיה הרצי"ה אומר על מילות השיר המופלאות: "זהו הסגנון המיוחד של רבנו יהודה הלוי. מרעיש ונורא! לא לחינם הוא זכה שממנו לומדים אמונה כדברי הגר"א" [בדרך התורה הגואלת', עמ' רסא, עיי"ש דברים נפלאים הקשורים לענייננו].

ה'כוזרי' של הגר"א סרנא זצ"ל

בזמנו, הוציא הגאון רבי יחזקאל סרנא זצ"ל, ראש ישיבת חברון, מהדורה מיוחדת של ספר הכוזרי, שבה מחולקים דברי הספר לפי נושאים. הרב צבי יהודה קוק (בנו של מרן הראי"ה) שמח את ההוצאת הספר, ושלה את ברכתו על כך לגר"א סרנא. הגר"א היה קשור מאוד לספר הכוזרי, והרבה לעסוק בו, וכשיצא בשנת תשכ"ט פירוש חדש על ספר הכוזרי (שכתב הרב מרדכי גניזי) כתב לו הגר"א סרנא הסכמה נלהבת, וז"ל:

"ספר הכוזרי – כבר העיד הגאון רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל שהגר"א היה מחבבו מאוד ובמקום שער היחוד של חובת הלכות היה לומד את הכוזרי שהיה אומר עליו שהוא "קדוש וטהור ועיקרי אמונת ישראל ותורה תלויים בו", כל שכן בזמנינו שנפוצים הרבה ספרים טועים ומטעים, שהחוב עלינו ללמוד את ספר הכוזרי, בין ביחוד בין בציבור".

לספר הנ"ל מובאים הסכמות נוספות, של הגה"צ המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל, ושל הגאון רבי אברהם יפה זצ"ל. זה האחרון כותב בהסכמתו: "הקשה לשאול ממני לתת הסכמתי לספרו, מפני שהאמת נתן להכתב שעד כה לא הורגלנו להתעמק בספר הכוזרי, שמהו עמקו מחשבתי, אך כאשר הראה לי הסכמתו של הגאון ר' סרנא שליט"א, שהוא מרא דעובדא כעין זה, שהכניס עצמו בעובי הקורה לתת לספר הכוזרי מהלכים בעולם התורני, ומביע בהסכמתו ששיבת רצונו שנכתב באחריות [...] על כן אסמך על הסכמתו [...]".

יחסו של הגר"א סרנא למרן הראי"ה

והואיל והזכרנו את הרב סרנא זצ"ל, נספר קצת על ידידותו הגדולה עם מרן הראי"ה ובנו הרצי"ה.

סיפר הרב יהושע סלומון: "מור" ראש ישיבת חברון, הגר"א סרנא זצ"ל, היה ממעריציו הגדולים של הראי"ה, והפליג לא פעם בשבחו כגאון וצדיק" [ליקוטי ראיה"ה ח"ג עמ' 218]. הגר"א סרנא למד ושנה בספריו של הראי"ה, בניגוד הספר 'שבת הארץ'. כשיצא ספרו של הראי"ה 'מוסר אביך', אמר הגר"א בשמחה: "סוף סוף אנו זוכים לפגוש את תורת המוסר של הרב ר"א! כמו כן עורר הגר"א הוצאה לאור של ביאורים על תורתו של הראי"ה. כשנפטר הגר"א משה מרדכי אפשטיין זצ"ל ראש ישיבת חברון (שהיה ממקורבי הראי"ה) הוכתר במקומו הגר"א סרנא. מינוי זה קיבל את אישורו מאת ראש הרבנים בארץ ישראל – מרן הראי"ה קוק.

ידידות גדולה הייתה גם בין בנו של הראי"ה – הרב צבי יהודה זצ"ל, לבין הגר"א סרנא. נביא כאן כמה סיפורים על הידידות שהייתה ביניהם.

כידוע, היה הרצי"ה בעל זיכרון מופלג ובקיאות מופלגת. פעם באו לבקר הגר"א סרנא והמשגיח הגר"א מאיר חדש זצ"ל, ודיברו ביניהם בדברי תורה. כל גמרא או מדרש שהזכירו ורצו לדעת את מקורה, הרצי"ה היה מצייץ אותו בדיוק [מפי השמועה].

בשיעוריו היה מרבה הרצי"ה לדבר על ערך כבוד התורה, שהוא חמור מלימוד התורה עצמו. כך גם התאמץ מאוד אף בימי זיקנותו להשתתף בעצמו בהלוייות של תלמידי חכמים. הרב זלמן מלמד שליט"א סיפר, שבהלוייה של הגר"א סרנא זצ"ל, עמד הרצי"ה על רגליו במשך שעות, וכשהביאו לו כסא על מנת שישב, סירב [בדרך התורה הגואלת' עמ' שמח].

שורות מרוממות פרסם הרצי"ה אחרי מיטתו של הגר"א, בתוארים מופלגים: "הגאון והצדיק האמיתי, מאור התורה והיראה הטהורה" [לנתיבות ישראל ח"ב עמ' נה. ועיי' מינותו של הגר"א סרנא עם הרצי"ה בחגיגת אבן הפינה של הבנין החדש של ישיבת מרכז הרב], בספר 'ליקוטי ראיה"ה ח"ג עמ' 295]. היתה קבוצה של בחורים חשובים מיישיבת חברון שהיו משתתפים בשיעור אצל הרצי"ה [בדרך התורה הגואלת'].

סיפר הרצי"ה, שהגר"א סרנא לא נתן בשנים האחרונות לומר תחנון בישיבתו ביום העצמאות, שכן לא היו ימים טובים כאלה, בהם ישבו איש תחת גפנו ותחת תאנתו כימים האלו. ולא התקבלו הדברים על דעת תלמידו ישיבתו [גדול שימוש' עמ' ל. ועיי' בספר 'אתחלתא היא' לרב יצחק דרון שליט"א, בעניין יחס של גדולי ישראל למדינת ישראל].

כך גם נהג הגר"א סרנא לומר 'הלל' ביום ירושלים [כפי שפסקו בזמנו כמה גדולים, בניהם הגר"ש דבליצקי שליט"א], ובישיבתו התקיימה סעודה חגיגתית, והוא נשא בה דרשה בענייני היום. באחת משיחותיו ביום ירושלים, העיר הגר"א נגד אותם שאינם שמחים בשמחת ישראל, תוך שהם מתלוננים על רמתו הרוחנית של מנהיגי העם. ואמר הגר"א, שאילו היו בימי חורבן בית שני, והיו רואים את רמתם הרוחנית הירודה של הכהנים הגדולים ושרתו באותם הימים, והיו משוים זאת למצב בימינו, היו מבינים כמה ראוי לנו לשמור. בשבועות הבאים נראה כי קביעתם של גדולי ישראל שדורנו הוא דור הגאולה [ממבואר בהרחבה בספר 'אתחלתא היא' – מקורה הוא בדברים מפורשים בתורת הגר"א ותלמידיו, שקנאים וצרי עין דאגו להעלימם ולהשכיחם מעיני הציבור.